

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI (зі змін та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 06.06.2024).

2. КПК України не вимагає від слідчого проводити слідчий експеримент виключно на місці події кримінального правопорушення з відтворенням усіх умов, які існували на час вчинення діяння – ККС ВС / Судова влада України. 31.07.2024. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1644768/> (дата звернення: 06.06.2024).

3. Мазниченко Ю. О., Колонюк В. П. Процесуальні та методичні аспекти інформаційного забезпечення екологічної експертизи під час проведення окремих слідчих дій. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи в умовах воєнного стану* : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 03.07.2024) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 257–262.

4. Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. / за ред. О. Г. Рувіна. Київ : Ліра-К, 2019. С. 27.

5. Берзин В. Ф. Експеримент при проведенні криміналістичних експертиз : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1964. 16 с.

6. Розробка посібника «Огляд у кримінальному провадженні» : звіт про НДР (остаточний) / Міністерство юстиції України; кер. Ю. О. Мазниченко. Київ : КНДІСЕ, 2023. 280 с. № ДР 0123U101301.

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАЛИШКОВОЇ НЕСУЧОЇ ЗДАТНОСТІ ТА ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ПОШКОДЖЕНИХ ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ

Максюта Олена,

*кандидат технічних наук, судовий експерт
Одеського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру
Міністерства внутрішніх справ України*

За час збройної агресії Російської Федерації (далі – бойових дій) на території України значна частина житлових та нежитлових будівель, а також об'єктів інфраструктури отримали масштабні руйнування різного ступеня пошкодження.

Відновлення життєдіяльності міст, насамперед передбачає:

- 1) визначення обсягів руйнувань;
- 2) здійснення обстеження пошкоджених будівель з визначенням можливості подальшої експлуатації;
- 3) послідуєчне відновлення окремих конструкцій або будівель в цілому (за можливістю/необхідністю).

На даний час актуально те, що перед судовими експертами постає питання у встановленні залишкової несучої здатності та технічного стану з послідуєчим визначенням шкоди та збитків. Зазначене питання набрало обертів у зв'язку з формуванням бюджету на відновлення міст та інфраструктури України.

Кабінет Міністрів України своєю Постановою від 20 березня 2022 року № 326 затвердив Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації [1, с. 1].

Виконання будівельно-технічних експертиз з вирішення питань щодо встановлення остаточної несучої здатності та технічного стану будівель та споруд, які зазнали пошкоджень та руйнувань внаслідок надзвичайних ситуацій, військових (бойових) дій входить до компетенції судових експертів, які мають кваліфікацію зі спеціальності 10.6. «Дослідження об'єктів нерухомості будівельних матеріалів, конструкцій та відповідних документів».

В процесі експлуатації, через механічні пошкодження, а особливо інтенсивно – в ході бойових дій, залізобетонні конструкції будівель (найбільше поширені в практиці будівництва) зазнають пошкоджень, що знижує показники експлуатаційної придатності конструкцій та може сприяти переходу в гірший технічний стан. Залізобетон, як матеріал, широко використовується в будівельній галузі, особливо для виготовлення стиснутих елементів, де найкращим чином реалізуються його переваги [3, с. 34].

Найбільше поширеними пошкодженнями залізобетонних конструкцій під час бойових дій є: обрив поперечної арматури в стиснутих елементах, що зменшує стійкість стиснутих стержнів, руйнування (механічне або хімічне, в тому числі і динамічне – в ході бойових дій) частини поперечного перерізу бетону.

Чинні будівельні норми не дають жодних рекомендацій щодо оцінювання залишкової несучої здатності залізобетонних конструкцій, пошкоджених в процесі експлуатації [4, с. 1–39].

Але чинні будівельні норми дають рекомендації, щодо діагностування технічного стану окремих конструкцій та об'єкта в цілому.

Діагностування технічного стану будівельних конструкцій та об'єктів слід виконувати відповідно до розділу 7 ДСТУ-Н Б В.1.2-

18:2016 «Настанова щодо обстеження будівель і споруд для визначення та оцінки їх технічного стану» (далі – ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016) [4, с. 9].

Так згідно ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016 у додатку В зазначені основні характеристики які підлягають визначенню при обстеженні, а саме [4, с. 22]:

- а) геометричні розміри конструкцій і вузлів їх з'єднання;*
- б) деформації конструкцій (прогини, крени, осідання тощо);*
- в) параметри тріщин (ширина, довжина, глибина розкриття тріщин, їх місцеположення і характер);*
- г) характеристики бетону (міцність, водопроникність тощо);*
- д) параметри механічних пошкоджень та руйнування бетону (глибина, площа тощо);*
- е) розповсюдження корозії бетону (карбонізації, сульфатизації тощо);*
- ж) параметри армування (діаметр, напрям, крок, кількість, клас арматури, марка сталі, її міцнісні та деформативні характеристики тощо);*
- з) ступінь пошкодження арматури і закладних деталей корозією та інші їх пошкодження (механічні, деформації, випинання тощо);*
- и) стан вогнезахисного покриття (облицювання).*

При визначенні залишкової несучої здатності та технічного стану будівель і споруд також слід враховувати той факт, що ймовірна наявність аварійних пошкоджень внаслідок позапроектних впливів, а також інші дефекти та пошкодження, що утворились під час виготовлення, транспортування, монтажу, зведення та експлуатації.

У той же час, згідно з результатами обстеження, якщо було виявлено, що пошкодження вказують на можливість раптового руйнування, слід вважати ці споруди повністю непридатними до експлуатації.

Несуча здатність – один з основних показників експлуатаційної придатності конструкції, тобто, знаючи значення несучої здатності, можемо розрахунковим методом визначити технічний стан окремих конструкцій, а значить, і будівлі чи споруди в цілому. На підставі визначеного технічного стану можна приймати аргументовані (розрахунком) рішення щодо подальшої експлуатації будівель та споруд, а саме: ремонт, підсилення, демонтаж або, навіть невжиття жодних заходів [2, с. 124].

Робота залізобетонних елементів на стиск висвітлена в працях багатьох вчених. Розглядаються вплив різних чинників, але, можливе пошкодження залізобетонного елемента і його вплив на напружено-деформований стан залізобетонних елементів є мало освітленим питанням. У практиці будівництва зустрічаються випадки, коли

необхідно визначити несучу здатність як приклад пошкоджених двотаврових колон і прийняти рішення щодо їх подальшої експлуатації, ремонту або заміни, а нормативні документи не дають конкретних методів розрахунку залишкової несучої здатності елементів з ушкодженнями. Тому, існує необхідність в розробці алгоритмів розрахунку елементів, що зазнають складний напружений стан, ушкоджених в процесі бойових дій [2, с. 155].

Література:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» від 20.03.2022 № 326.

2. Максюта О.В. Напружено деформований стан та несуча здатність стиснутих залізобетонних двотаврових пошкоджених елементів, дисертація доктора філософії, URL: <https://odaba.edu.ua/science/sac-for-awarding-the-deg.-of-doctor-of-philosophy/specialized-council-DF-41.085.009>, ОДАБА, Одеса, 2022. 184 с.

3. Клименко С. В. Технічний стан будівель та споруд: монографія. Одеса: ОДАБА, 2010. 284 с

4. ДСТУ-Н Б В.1.2-18:2016. Настанова щодо обстеження будівель і споруд для визначення та оцінки їх технічного стану, 2017. 45 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ОБЛІКІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Мельковський Олександр,

кандидат юридичних наук, доцент,

*доцент кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності
Запорізького національного університету*

4 липня 1992 року рішенням Кабінету Міністрів України у структурі кримінальної міліції МВС було створено Управління внутрішньої безпеки (наказ МВС України від 31.07.1992 № 452).

Таким чином, днем утворення служби внутрішньої безпеки в системі органів внутрішніх справ є 31 липня. До речі цей підрозділ було утворено вперше серед колишніх радянських республік.

Згідно цього наказу Служба внутрішньої безпеки МВС України безпосередньо була підпорядкована Міністру внутрішніх справ України, а відділи внутрішньої безпеки в АР Крим, областях, м. Києві